

til endog et moderat Forsvar for den, maa den betragtes som opgiben. Derimod have Meningerne under Sagens tidligere Forhandlinger samlet sig om en Anskuelse, som ogsaa har fundet talrige Forsægttere baade i Pressen, i Adresser til Rigsdagen etc., om Noget, man har kaldet modificerede Duellighedsprøver. Dette Spørgsmaal er i Udvalget blevet udførlig drøftet, og Udvalget har med Genstemmighed anerkjendt, at det enten vilde føre til et aldeles urigtigt Resultat eller ogsaa et tomt, væreløst Blandværk, paa hvilket den danske Haandværksstand umulig kan sætte den mindste Priis. Selve Ideen har undergaaet ved Sagens 2den Behandling i Folkethinget en Forandring, hvorved man har villet opretholde et Slags Skin, har villet beholde Noget, som man ikke vidste, om det skulde bestemmes enten som Mester- eller som Svendeprove, enten som et blot Beviis paa Færdighed i et enkelt Haandværk eller som Beviis paa Dygtighed til som Arbeidsherre at kunne forestaae en selvstændig Bedrift. Dette Skin blev ved 3die Behandling indskrænket til et kort Næremaal, og her have nu de to Medlemmer, som have talt om denne Sag, aldeles brudt Staven over det. Lad os nu see, hvad de da vilde sætte istedet derfor! Det er vist nok, at det ikke er for bestandigt, men kun for 5 Aar efter Overtagelsestiden, at de vilde, at Haandværkere, der skulle nedlægge sig — vel at mærke i Kjøbstæderne — thi de have ikke dristet sig til at oversføre deres Forslag paa Landet — skulle have aflagt Duellighedsprøve, hvad enten denne nu skal bestemmes deri, at de have aflagt en Svendeprove efter Forslaget til § 27, eller deri, at de skulle skaffe Attest for, at de have beskæftiget sig med det paagældende Haandværk. Jeg skal nu henvise til, hvad der er anført i Udvalgets Betænkning og tiltraadt af samtlige Udvalgets Medlemmer om det fuldkomne Upraktiske i disse modificerede Duellighedsprøver, og det behøver ikke nogen lang Udvikling, at det Samme gjælder tilbøjet om Tilveiebringelsen af en saadan Attest. Den sidste ærede Taler henviste som en Anbefaling for Forslaget til Capitalers Mægt og alle de øvrige store Principer, som han atter søgte at bringe ind under denne Døestion.

Han har Ret i, at man ikke behøver at være Capitalist for at skaffe Attest for, at man har beskæftiget sig ved et Haandværk; men jeg troer, han har fuldkommen Ret, hvis han har en saa ringe Agtelse for Haandværksstanden, at han troer, at den skulde sætte Priis paa en saadan Hindring for en mulig Concurrency. Det er en baade ad theoretisk og ad Erfaringens Vel godtgjort Sætning, Noget, hvorom Enhver i sin Kreds daglig har kunnet overbevise sig, at der, selv under de nu bestaaende Forhold, er en saa fuldstændig Concurrency, at der er meget saa Haandværk, om hvilke man ikke kan paastaae, at de ere overfyldte. Det er ganske klart, at det følger af Concurrenseens egne Love, at der vil finde en Tilstrømning Sted, saalænge der er Udsigt til Erhverv, men at, saasnart den forsvinder, vil Tilstrømningen af sig selv ophøre, og det er den store Fordeel ved Udfæstet fremfor den nu bestaaende Tilstand, at den, der er kommen i en Næringsvei, hvor der finder Overtagelse Sted, og som ikke kan skaffe sig et passende Erhverv, nu vil have Udgang til for det første indenfor selve den Kreds, det positive Fag, hvortil han har helliget sig, at bevæge sig med fuldkommen Frihed — den ærede Taler nævnte selv et Exempel derpaa — saaledes vil den, der er oplært til at behandle Jern, ikke blot være indskrænket til at være Anker- eller Grovsmed, men kan beskæftige sig med Alt, hvad der kan siges at høre til hans Fag; han kan dernæst med en ganske overrødentlig Lethed — der behøves ikke mange Penge dertil — forene ethvert andet Erhverv med sit forrige eller ogsaa indsende sit forrige Borgerkab til Cassation og lade sig udfærdige et nyt paa hvilken som helst anden Næringsvei; han kan gaae over til at handle med og arbejde i saavel stort som smaat. Det troer jeg er en ganske anderledes god Betyggelse. Foruden hvad jeg har anført om, at man kan gaae over fra en Næringsvei til en anden, gjælder det ogsaa, at det ikke vil være beqvemt at skulle aflægge en saadan Prøve eller at forskaffe sig en Attest hos en Mester. Enhver, der helliger sig til et Fag, vil selv være henvist til at fyldestgjøre alle de Betingelser, der i saa Henseende kunne stilles til ham. Ingen vil lettelig kaste